

## Christus komt als Overwinnaar (Openbaring 19:11-21)

---

### > **Introductie: het is mij te wonderlijk, te hoog, ik kan er niet bij**

Hebt u dat weleens dat u naar woorden moet zoeken om iets duidelijk te maken? U hebt iets gezien wat onbeschrijfelijk mooi is en u bent er helemaal vol van en u wil dat delen, maar u weet niet hoe u dat onder woorden moet brengen en aan iemand anders uit moet leggen. U probeert woorden te zoeken, maar geen woord is toereikend. Zelfs beelden zijn niet afdoende om het mooie te omschrijven van wat u gezien hebt. Terwijl u iets probeert te vertellen van wat u gezien hebt, verschijnt er bij die ander een bedenkelijke frons op het gezicht. Uw enthousiasme komt wel over, maar de ander is overrompeld door wat u vertelt. De informatie die u deelt, is te veel en het lukt die ander niet om het overzicht te behouden en het te begrijpen. De ander was overrompeld.

Dat gevoel had ik bij het bestuderen van Openbaring 19. Johannes heeft iets wonderlijks gezien en hij is daar vol van en daarom wil hij dat met ons delen. (Heeft u dat ook weleens?) Woorden en beelden schieten echter tekort om ons te vertellen wat hij gezien heeft. En luisterend naar de Openbaring, zoek je naar houvast. Wat heeft hij nu gezien? Wat betekent dat (voor ons nu)? Wat hij door de Geest namelijk met ons deelt in Openbaring 19, vers 11 tot en met 21 is te veel. Het is te overweldigend. De beelden struikelen als het ware over elkaar heen. Daarbij komt: soms lijken de beelden met elkaar in tegenspraak te zijn. Er komen namelijk veel lijnen uit de Bijbel samen in deze paar verzen. Christus komt namelijk niet alleen als Koning (Openbaring 19:6) en als Bruidegom om Zijn bruid thuis te halen (Openbaring 19:7), maar Hij is ook een Ruiters, die komt op een wit paard. Terwijl ik daarover las, dacht ik: maar de engelen zeiden toch tegen de discipelen dat Hij zou terugkomen, zoals ze Hem hebben zien opvaren (Handelingen 1:11)? Hoe past dat nu bij elkaar?

Worstelend met de betekenis van de beelden die Johannes deelt, maakten de verwarring en de bedenkelijke frons op mijn gezicht plaats voor verwondering. Denk maar eens met mij mee: Christus is nu en straks voor eeuwig niet alleen mijn Koning, mijn Bruidegom en mijn Zaligmaker, maar Hij is nog veel meer dan dat. Hij is veel meer dan ik ooit kan beseffen. Dat maken de beelden van Johannes duidelijk. Hoe het straks precies zal zijn, begrijp ik niet, maar het doet wel verlangen naar Zijn komst. Eén ding is namelijk zeker: het is straks veel mooier en wonderlijker dan ik ooit voor mogelijk had gehouden. Dan zal Hij alles en in allen zijn (1 Korinthe 15:28). Terwijl ik nu vol verbazing lees over iets wat mijn verstand ver te boven gaat, zie ik uit naar de vervulling van Openbaring 19 en het moment dat het geloven overgaat in aanschouwen en aanbidden (2 Korinthe 5:7). Tot die tijd verzinken mijn gedachten bij het bestuderen van dit hoofdstuk en deel ik slechts iets van de heerlijkheid die Johannes heeft gezien, zodat we getroost worden en verlangend uitzien naar Zijn komst.

*Mijn ziel bepeinst Uw wonderdaân,  
Die al 't begrip te boven gaan.*

Johannes schrijft namelijk over iets wat zo mooi is dat we het niet voor kunnen stellen en nooit zelf konden bedenken, maar God heeft het bereid voor hen, die Hem liefhebben (1 Korinthe 2:9).

## > De verschijning van Christus ... (Openbaring 19:11a)

We kijken in dit gedeelte opnieuw met Johannes mee en zien een Ruiters op een wit paard. Wie is deze Ruiters? Hoewel we de naam van deze Ruiters niet kennen, wordt uit Zijn verschijning duidelijk wie Hij is. Hij wordt namelijk omschreven als de 'Koning der koningen en de Heere der heren' (Openbaring 19:16), Hij heeft ogen als een vuurvlam (Openbaring 19:12) en uit Zijn mond komt een scherp zwaard (Openbaring 19:15). Als we bij het lezen van deze omschrijving de voorgaande hoofdstukken van Openbaringen in gedachten houden, kan dit alleen verwijzen naar de Zoon des mensen. De beelden die al eerder gebruikt zijn om Christus te omschrijven, komen samen in deze Ruiters op het witte paard (bijvoorbeeld Openbaring 1:13-14, 16; 2:18 en 14:14).

Het witte paard zijn we ook al eerder tegengekomen in dit Bijbelboek (Openbaring 6:2). Daar was het ook de Heere Jezus die als Ruiters eropuit trok om de pijlen van Zijn Evangelie in de mensenharten te schieten, zodat de mensen hart zouden krijgen voor Hem (vergelijk Psalm 45). In Openbaring 19 wordt ditzelfde beeld met een andere betekenis gebruikt. Om de betekenis van dit beeld te begrijpen, moet u zich een Romeins leger voorstellen. Net als in het Oude Testament was in de tijd van Johannes een ruiters namelijk het beeld van de oorlog (vergelijk Psalm 20 en 33). Als het Romeinse leger een volk overwonnen had dan trok het leger terug naar Rome om daar een zegetocht te houden om de overwinning aan iedereen te laten zien, met als doel dat de mensen in verwondering en aanbidding voor de overwinnaar zouden knielen. De aanvoerder van het leger reed dan rond op een wit paard met een lauwerkrans op zijn hoofd om duidelijk te maken dat hij de overwinnaar was. Precies op die manier ziet Johannes de Heere Jezus verschijnen als een Krijger die overwonnen heeft. Hij verschijnt om een zegetocht te houden en de overwinning uit te roepen. Hier wordt vervuld waar David al over zong: die in de vlakke velden rijdt, omdat Zijn Naam is HEERE (Psalm 68:5).

Er is echter een groot verschil tussen de Overwinnaar in Openbaring 19 en de aanvoerders van het Romeinse leger die Rome als overwinnaar binnentrokken. De Romeinse legeraanvoerders lieten zich alleen bejubelen. Het draaide alleen om hen. De Overwinnaar uit Openbaring 19 is niet zo egoïstisch. Hij laat anderen delen in Zijn overwinning. Uit het Oude Testament, waar Johannes met dit beeld op teruggrijpt, blijkt dat Hij anderen laat delen in de rijkdom die Hij geroofd heeft door Zijn overwinning (Jesaja 40:10; 53:12; 62:11). Deze Overwinnaar is goedgeefs en uit alles wordt duidelijk dat Hij de overwinning behaalt, om Zijn gemeente te redden (Johannes 16:33). Laat dat even tot u doordringen, als u deze Ruiters ziet. Hij is niet alleen de Overwinnaar die komt, maar met deze Overwinnaar zijn wij meer dan overwinnaar door Hem die ons heeft liefgehad (Romeinen 8:37). Wat een troost is dat voor iedereen die nu nog zo worstelt met de zonden en met de ellende van dit leven! Het is mogelijk dat deze Christus voor de wereld om ons heen dwaasheid is en voor veel Joden een struikelblok (1 Korinthe 1:23), maar in werkelijkheid is Hij het die het zondige van mij en het goddeloze van deze wereld te boven komt. En zag en zie, een wit paard.

Johannes wist wie deze Ruiters was en toch noemt hij Zijn naam niet. Waarom noemt Johannes Zijn naam niet? De Ruiters heeft namelijk wel een naam (Openbaring 19:12), maar die naam is te heerlijk en te mooi om te noemen. Terwijl Johannes zijn Meester ziet verschijnen op de wolken is Hij zo overrompeld door de heerlijkheid, de genade en de liefde van deze Ruiters dat Hij geen naam kan noemen die toereikend is voor deze Overwinnaar. Hij doet wel een poging, maar een naam is niet voldoende. Hij noemt Hem getrouw en waarachtig (Openbaring 19:11), Woord van God (Openbaring 19:13), Koning der koningen en Heere der heren (Openbaring 19:16). Uit alles wordt duidelijk dat Johannes geen woorden kan vinden om Hem een naam te geven en daarmee te omschrijven wie Hij is.

De vraag die wij ons moeten stellen, is of we wel beseffen hoe vol majesteit en heerlijkheid – hoe onbeschrijfelijk – deze Ruiters is? Beseffen we vaak niet te weinig wie Hij is en wat Hij kan, waardoor we soms zo neerslachtig en vol twijfel door het leven gaan?

### **Excurs: een beeld is niet afdoende**

Het is niet de eerste keer in Openbaring dat de Heere Jezus verschijnt om te oordelen. Al eerder zagen we een glimp van Zijn verschijning (Openbaring 11) en deelde Johannes met ons wat de Heere Jezus gaat doen met Zijn komst (Openbaring 14:14-20). Dit werd uitgebeeld in het beeld van de oogst, waarbij de Heere Jezus de Heere is van de oogst. Zo wordt ons duidelijk dat Hij die gezaaid heeft door Zijn Woord terugkomt om te maaien en de oogst binnen te halen. Daarbij zal Hij als Heere van de oogst onderscheid maken tussen het kaf en de koren (vergelijk Mattheüs 13:24-30). De Heere Jezus is in dit beeld uit Openbaring 14 de Rechter, die onderscheid maakt en het oordeel velt.

Dit visioen uit Openbaring 14, waarbij de Zoon des mensen komt op een witte wolk, sluit aan bij de woorden van de Heere Jezus, die Hij sprak in de zaal van de hogepriester Kajafas, namelijk dat Hij op de wolken van de hemel zal komen (Mattheüs 26:64) en bij de woorden die de engelen spraken tegen de discipelen (Handeling 1:10). In Openbaring 19 zien we echter ook een ander element van het doel van Zijn komst. Christus komt nu niet op een witte wolk, maar op een wit paard. Opnieuw maakt ons dit duidelijk dat één beeld voor de komst van Jezus niet voldoende is. Hij is dus niet alleen een Heere van de oogst, Hij is niet alleen Koning of Bruidegom (Openbaring 19:1-11), maar Hij is ook een machtige Strijder. Hij is de Overwinnaar van de dood, de duivel en het kwaad.

Het geloof vindt troost en houvast in de belofte van Zijn komst als een Overwinnaar. Terwijl het kwaad en het ongeloof in Openbaring – en in de wereld om ons heen – soms zegeviert, zien we hier Christus die zegeviert. De manier waarop Johannes Hem omschrijft, wil ervoor zorgen dat we nu alleen op Hem gericht zijn. Alsof hij ons mee wil nemen, zegt hij: let nu op deze Ruiters. Nee, als we kijken naar de wereld om ons heen kunnen we ons zorgen maken over het jaar dat voor ons ligt, maar laat u meenemen door wat Johannes ziet: en zag en zie, een wit paard met Iemand daarop. Als u daarop gericht bent, doet dat de wereld om u heen vervagen. U ziet de gebeurtenissen in een ander perspectief. Dan zijn, hoe beklemmend en verontrustend ook, de zonde en de goddeloosheid in de wereld om ons heen slechts de laatste stuiptrekkingen voor de komst van de Overwinnaar. Met deze Overwinnaar in het vizier worden de woorden van Paulus levend. Welke kracht of macht kan mij scheiden van de liefde van Christus? Niets of niemand, want Hij is overwinnaar (Romeinen 8:31-36).

Dat deze geloofswerkelijkheid voor ons niet direct zichtbaar is, wordt duidelijk door de plek waar Johannes de Ruiters op het witte paard ziet. Hij ziet de Overwinnaar, omdat de hemel geopend is. Met een dichte hemel had Johannes deze troost niet gehad, maar net als in Openbaring 4 opent God de hemel en openbaart Hij wat in Zijn aanwezigheid gebeurt, om Johannes en ons troost en houvast te bieden. In Openbaring 4 deed de Heere dat door ons te wijzen op het wonder van de eerste komst van de Heere Jezus. In Openbaring 19, bijna aan het einde, wijst Hij ons op het wonder van Zijn tweede komst. De manier waarop Johannes in de hemel kijkt, doet ons namelijk denken aan de discipelen die de Heere Jezus nastaarden toen Hij ten hemel voer (Handelingen 1:10-11). Dit kijken, wat Johannes doet, is echter geen kijken met weemoed, zoals de discipelen dat deden, maar het is blik waar verlangen mee gepaard gaat: zie Hij komt eraan! Met dat de hemel opengaat, openbaart God ons niet alleen het bestaan van deze Overwinnaar, maar doordat de hemel opengaat, is de weg voor deze Ruiters vrij om naar de aarde te komen en ons te laten delen in Zijn overwinning. Tot slot laat deze geopende hemel de

oorsprong van deze Ruiters zien. Hij komt niet op uit de aarde of de zee, zoals die beesten (Openbaring 13), maar Hij komt uit de hemel.

Bij het zien van deze Ruiters zouden we vol verwondering onze adem moeten inhouden. Wat een genade dat God ons deze troost wil openbaren. Zult u er daarom niet aan voorbij leven, maar leven bij dit wonder?

### > ... als een Ruiters die onbeschrijfelijk is (Openbaring 19:11b-16)

De reden om verwonderd te zijn over en getroost te worden door deze Ruiters wordt groter, als Johannes omschrijft hoe de Overwinnaar eruitziet. Johannes omschrijft namelijk aan de hand van allerlei beelden die afkomstig zijn uit het Oude Testament of al eerder gebruikt zijn in Openbaring het karakter en doel van deze Ruiters. Daarmee komt er een groot aantal beelden samen in deze ene Ruiters. In deze paragraaf worden de beelden afzonderlijk behandeld, waarbij u moet bedenken dat deze rijkdom allemaal samenkomt in Hem die komt.

#### 1) De getrouwe en waarachtige (Openbaring 19:11)

Johannes ziet de Ruiters in de hemel en mensen roepen Hem iets toe. Wat ze roepen, is niet Zijn naam, maar meer een omschrijving van wie Hij is. Het is een duiding van Zijn karakter. Hem wordt toegeroepen – want dat is de betekenis van het woord – dat Hij getrouw en waarachtig is. Aan het begin van Openbaring wordt de Heere Jezus ook omschreven als de getrouwe getuige (Openbaring 1:5 en 3:14). Dat de Heere Jezus betrouwbaar is, wil niet alleen zeggen dat het evangelie dat Hij verkondigd heeft betrouwbaar is, maar het geeft ook aan dat Hij een betrouwbare Getuige is (Johannes 8:45-46 en Titus 1:2). Opnieuw vormt dit een contrast met de eerdere machten die we in Openbaring tegenkwamen. Zij waren bedriegers en grote leugenaars (Openbaring 12:9)

Hij is getuige van alles wat er op deze aarde gebeurt, geen haar dat van ons hoofd valt, ontgaat Hem (Lukas 17:2). Hij komt nu als Krijger naar deze aarde, omdat Hij gezien heeft wat er gebeurd is. Christus kan het niet aanzien dat Zijn gemeente vervolgd wordt (Mattheüs 18:6). Deze Ruiters komt dus niet zonder reden naar deze aarde, maar Hij doet dat omdat Hij een getrouwe getuige is van alles wat er gebeurd is. Merkt u hoeveel liefde en ontferming voor de gemeente achter deze omschrijving van de Ruiters zitten? Hij is een Ruiters die hart heeft voor u.

Als Getuige van wat Hij gezien heeft, komt Hij om het oordeel uit te voeren. Om dit te begrijpen, moet u weten dat in de tijd van Johannes het oordeel in feite werd geveld door de verklaring van getuigen. Een voorbeeld hiervan is de geschiedenis van de overspelige vrouw waar de Heere Jezus als getuige zegt dat Hij haar niet oordeelt (Johannes 8:11). In Openbaring 19 oordeelt de getuige echter wel. Dat recht heeft deze Getuige ook verdiend door Zijn dood en opstanding (Openbaring 1:17). Dit beeld van Christus als getuige laat daarmee zien dat de Ruiters komt als een Rechter die een rechtvaardig oordeel gaat vellen. Om te onderstrepen dat Zijn oordeel rechtvaardig is, gebruikt Johannes twee woorden met dezelfde betekenis: getrouw en waarachtig.<sup>1</sup>

Naast dat deze woorden laten zien dat Hij Rechter is, maken deze woorden ook duidelijk dat de Heere Jezus komt als de rechtvaardige, tweede Adam die de hele wereld opeist als Zijn erfenis (Psalm 2:8). Hij was gehoorzaam en getrouw tot in de dood en daarom heeft de Vader Hem verhoogd, zodat elke knie zich voor Hem zal buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Christus de Heere is (Filippenzen 2:8-11), zelfs de knieën die zich hier op aarde niet wilden buigen voor

---

<sup>1</sup> Dat een rechter recht spreekt, was voor de lezers van Openbaring geen vanzelfsprekendheid. Veel rechters namen steekpenningen aan en verdraaiden de waarheid voor hun eigen gewin. De waarheid werd aan alle kanten verdraaid. Zo werden de christenen veroordeeld, vanwege beschuldigingen die niet waar waren, zoals het drinken van kinderbloed. Christus spreekt geen onrecht, maar recht, omdat Hij getrouw en waarachtig is.

Koning Jezus. Stelt u zich even voor: de vorsten van deze wereld die de hoer volgden en de velen die vol lof het beest volgden, zullen Hem zien en Hem erkennen. Eindelijk zal de Koning niet belachelijk gemaakt en bespot worden, maar vereerd. Hij verdient het zo!

*2) Hij oordeelt en voert oorlog in gerechtigheid (Openbaring 19:11)*

De Ruiters die Johannes ziet, is niet alleen een Getuige en een Rechter, maar Hij is ook een Soldaat die oorlog voert. Daarmee maakt God ons duidelijk dat Christus recht spreekt en het recht uitvoert. In ons rechtssysteem kan het gebeuren dat iemand veroordeeld wordt, maar omdat hij niet gevangen genomen is toch nog aan zijn straf ontsnapt. Bij deze Rechter is dat echter niet het geval. Hij spreekt recht en voert als Krijger het oordeel over Gods vijanden uit (Jesaja 13:4).

De komst van de Messias als een Krijger die komt om recht te spreken en het onrecht recht te zetten, is een belofte die veel in het Oude Testament voorkomt. Zo omschrijft Jesaja de Spruit van Isai als Iemand die Gods oordeel uitvoert in gerechtigheid (Jesaja 11:1-11). Nu ziet Johannes deze belofte in vervulling gaan en Christus komen als de Strijder van de Heere om de vijanden van God en Zijn gemeente te oordelen en ze te vernietigen door hen te veroordelen. Wat een wonderlijk beeld is dat, dat God zo door Zijn Zoon onze strijd strijdt en beslist (Psalm 108:13-14).

*3) Zijn ogen waren als een vuurolam (Openbaring 19:12)*

Met dat we samen met Johannes de ogen van deze Ruiters zien, wordt ons nog meer duidelijk over het oordeel dat Hij komt vellen. Deze vlammende ogen van de Heere Jezus zagen we ook aan het begin van Openbaring toen Hij Johannes de opdracht gaf om dit boek te schrijven (Openbaring 1:19). Deze ogen wijzen op de doordringende blik van een heilige en rechtvaardige God. Niemand kan deze God in Zijn ogen kijken en blijven leven, tenzij we gewassen zijn in het bloed van het Lam (Exodus 19:10-19; Maleachi 3:1-4; 4:1-3). Zijn ogen zijn zo doordringend dat niets onbekend of verborgen is voor die zoekende en brandende ogen (Hebreeën 4:12-13). Alle zonden die niet vergeven zijn, worden volledig ontmaskerd, wanneer Jezus terugkeert om te oordelen. Hij zal dwars door de ongelovigen heen kijken en elk donker hoekje van het hart in het licht zetten. Dit maakt duidelijk dat Zijn oordeel grondig en nauwkeurig is.

Wat een troost is dat voor de verdrukte en vervolgte kerk. Zelfs de 'kleine dingen' waar de kerk soms onder lijdt, zullen niet aan deze Getuige onttrokken worden. Tegelijkertijd onderstreept dit beeld hoe noodzakelijk het is dat we Christus als Redder leren kennen. Kust den Zoon, opdat Hij niet toornig wordt en u onderweg vergaet, wanneer Zijn toorn slechts even ontbrandt (Psalm 2:12). Wij maken van de Heere Jezus soms een soort knuffelbeer die we kunnen knuffelen met Kerst en erbij kunnen halen, als het tegenzit. Dat moeten we echter niet van Hem maken, maakt Johannes ons duidelijk. Hij is een rechtvaardige Rechter die niets ontgaat. Juist op deze eigenschap van God doet de gemeente uit het Oude Testament veelvuldig een beroep, waarbij ze vraagt om de redding en bevrijding van haar vijanden (bijvoorbeeld Psalm 7:10). Ook wij mogen daarop een beroep doen (Openbaring 6:9-11).

*4) Op Zijn hoofd waren vele diademen (Openbaring 19:12)*

Johannes ziet op het hoofd van deze Ruiters vele diademen (Openbaring 19:12). Deze diademen zijn geen kronen zoals wij die kennen, maar het zijn koninklijke sierlinten die om het hoofd gebonden werden als teken van koningschap. Elk sierlint stond daarbij symbool voor een land waarover de koning regeerde en rechtsprak. Dit beeld maakt ons duidelijk dat deze Ruiters een Koning is die regeert en rechtspreekt. Zijn regering is niet beperkt tot een klein gedeelte van deze wereld, want Hij draagt niet slechts één lint, maar vele linten. Hij is met recht de 'Koning der koningen en Heere der heren' (Openbaring 17:14 en 19:16). Er is geen heerserslint dat Hij niet draagt.

Terwijl we dat beeld tot ons door laten dringen, wordt ook het armoedige van de draak en het beest uit de zee duidelijk. Op het eerste gezicht leek het heel wat, die zeven diademen van de draak, waarmee hij pochte door zich uit te geven voor de heerser van de hele wereld (Openbaring 12:3). Het leek indrukwekkend, die tien diademen die het beest uit de zee droeg waarmee hij wilde laten zien dat hij de opperste heerser van de aarde was. In dit perspectief, hoe het beest en de draak hun macht ook laten gelden, zijn het maar een paar diademen in vergelijking met de vele diademen die deze koninklijke Ruiter draagt. Het is alsof Johannes op een gegeven moment maar gestopt is om de diademen van Christus te tellen. Het aantal gebieden waar deze Koning over regeert, is eindeloos. Het kan niet anders dan dat deze Koning onvoorstelbaar machtig is.

Bij het zien van deze koninklijke Ruiter moet u twee dingen beseffen. Allereerst moet u zich realiseren dat het in de Bijbel de taak van een koning is om zijn onderdanen te beschermen en dat God als Koning deze taak ook op zich genomen heeft (vergelijk Psalm 97). Daarnaast wordt als we goed met Johannes meekijken in Openbaring duidelijk dat deze Ruiter niet pas de linten draagt, als Hij gekomen is, maar Hij draagt deze macht al voor zijn komst. Wat een troost brengt dat met zich mee: Christus regeert nu al! Hij is nu al Koning over de gehele aarde. Tegelijkertijd doet het verlangen naar Zijn komst, want als Hij komt, zal niemand het meer aandurven Zijn koningschap ter discussie te stellen. Het zal onmiskenbaar zijn: Christus regeert. Daarom zal elke knie voor Hem buigen (Psalm 72).

#### *5) De naam van de Ruiter (Openbaring 19:12)*

Johannes ziet ook dat deze Ruiter een naam draagt die opgeschreven is. Wat deze naam precies is, weet Johannes niet; alleen de Ruiter kent deze naam. Misschien dacht Johannes dat het beter was om niet naar deze naam te vragen, omdat hij moest denken aan de worsteling van Jakob aan de Jabbok, waar Jakob om de naam van God vroeg (Genesis 32:22-32). Echter, ook al zou Johannes om de naam gevraagd hebben, hij zou geen antwoord gekregen hebben.

Sommige verklaarders denken dat het gaat om de naam van de Heere, een naam die zo ontzagwekkend en heilig was dat die volgens de joodse gewoonte niet werd uitgesproken. Ik denk echter dat de naam in Openbaring 19 onbekend zal blijven tot de komst van Christus. Dit is in lijn met Openbaring 3:12 waar de Heere Jezus zegt dat Hij met Zijn wederkomst een nieuwe naam krijgt. Net zoals na de overwinningen van God nieuwe liederen worden gezongen (Openbaring 5:9), zal Christus straks een nieuwe naam krijgen.<sup>2</sup> Net zoals wij straks een nieuwe naam zullen krijgen (Openbaring 2:17), zal Christus ook een nieuwe naam krijgen. Ik heb geen idee wat Zijn naam precies zal zijn, maar het zal de mooiste naam zijn die er is, een naam die verbonden is met een werkelijkheid, die ons voorstellingsvermogen te boven gaat.

#### *6) Een kleed met bloed (Openbaring 19:13)*

De Mensenzoon draagt naast de vele diademen ook een kleed dat in bloed gedoopt is. Dit is een vervulling van de belofte uit Jesaja 63. Jesaja omschrijft de Heere Jezus als Degene die redt en gerechtigheid spreekt. Hierbij wordt de redding omschreven als een rechtvaardige strijd waardoor de Messias Zijn volk verlost van zijn vijanden en zonden (Jesaja 63:1-6). Als teken en bewijs dat Hij de goddeloze naties vernietigd heeft, draagt Hij een kleed dat doordrenkt is van het bloed van Zijn vijanden die Hij vertrappt heeft (Jesaja 63:2-3). Hij heeft een bloedige strijd gewonnen om Zijn volk te redden. Deze strijd zal zo bloedig zijn geweest dat Jesaja Zijn kleed omschrijft als iemand die druiven geperst heeft in een wijnpersbak (Jesaja 63:2).

Het is echter opmerkelijk dat de Ruiter op deze manier aan ons geopenbaard wordt. De oorlog moet namelijk nog gestreden worden (Openbaring 19:17-21). Waarom draagt Hij voor de

---

<sup>2</sup> Deze nieuwe liederen zijn niet altijd nieuw gelet op de inhoud, maar door wat er gebeurd is, krijgen de in de Bijbel bestaande liederen vaak een nieuwe betekenis (Openbaring 15).

strijd al het in bloed gedoopte kled? Dit heeft drie betekenissen, die elkaar niet uitsluiten. Het kan wijzen op de strijd die deze Ruiters door de geschiedenis heen gestreden heeft. Hij stelt de bevrijding van Zijn volk namelijk niet uit tot het einde van de tijd. Ook voor Zijn tweede komst wordt op een aantal momenten al iets zichtbaar van Zijn overwinning (Exodus 17; 2 Samuël 22:28; 2 Koningen 19 en Jesaja 43:3). Daarnaast is het mogelijk een verwijzing naar de macht van deze Held (Jeremia 20:11). Hij is zo machtig dat Hij al Zijn vijanden onder de voet kan lopen (Psalm 8:7 en 18:39). Het bloed dat deze Ridder op Zijn bovenkleed heeft, is in Jesaja echter niet alleen het bloed van Zijn vijanden. Het is ook het bloed van de Krijger Zelf, het eigen bloed van de Messias, vergoten in de strijd die Hij vocht om zijn volk te redden (Jesaja 63:3 en Jesaja 53:4-5, 8, 12). Zijn kled is dus gedoopt in Zijn eigen bloed – het bloed dat Hij vergoot voor de verlossing van Zijn kinderen. Het is het bloed van het Lam dat werd vergoten toen Hij Zijn vijanden aan het kruis en in Zijn opstanding onder de voeten liep (Openbaring 1:5; 5:9; 7:14; 12:11).

Het is een ontroerend beeld dat we samen met Johannes zien. Hij die door de geschiedenis heen redding heeft gebracht en in staat is om al Zijn vijanden onder de voet te lopen, komt terug als de Overwinnaar van de dood en de duivel. De mantel die Hij daarbij draagt, getuigt van Zijn liefde. Hij gaf uit liefde Zijn bloed tot een volkomen verzoening en Hij komt uit liefde om te redden. Hij komt als Overwinnaar om te overwinnen, omdat Hij met Zijn bloed de overwinning al behaald heeft. Dat Christus overwonnen heeft en overwinnen zal, is niet iets gemakkelijks en goedkoops. Integendeel, het kostte Hem Zijn leven. Hij vergoot Zijn bloed ervoor, om de zondaren te redden. Wat een Ruiters en Verlossers is Hij!

#### *7) Het Woord van God (Openbaring 19:13)*

De Krijger op het witte paard wordt de getrouwe en waarachtige genoemd (Openbaring 19:11), maar Hij draagt ook de naam: het Woord van God. Dat is een naam die Johannes wel vaker gebruikt voor de Heere Jezus. Het verwijst naar Hem, die vlees is geworden (Johannes 1:1-14) en die als de eniggeboren Zoon van God (Johannes 1:18) licht en leven brengt (Johannes 1:4 en 1 Johannes 1:1-5), vanwege Zijn scheppende macht (Johannes 1:3-10). Daarnaast komt de uitdrukking 'Woord van God' of 'Woord van de Heere' ook vaak terug in de Griekse vertaling van het Oude Testament. Hier wordt het gebruikt om duidelijk te maken dat iemand namens God spreekt.

Zo komt deze Krijger om namens God het oordeel uit te spreken en om door het oordeel heen alles nieuw te maken en leven te schenken aan de gemeente. Dat kan deze Ruiters, omdat Hij uit het niets scheppen kan. Dan kan Hij zeker uit het niets, en voor de draak en het beest onverwacht, de overwinning behalen. Dit beeld maakt duidelijk dat de machtige Held meer is dan alleen een Rechter die het oordeel uitvoert en de overwinning behaalt. Hij rekent niet alleen definitief af met het kwaad, maar Hij maakt uit genade iets nieuws (Openbaring 21). Deze Krijger ziet Johannes in de hemel verschijnen. Met dat Hij verschijnt als Woord van God klinkt daarin de belofte door dat Hij eeuwig leven schenkt aan Zijn gemeente door af te rekenen met het kwaad en alle dingen nieuw te maken.

#### *8) Het leger van Christus (Openbaring 19:14)*

Tot nu toe zagen we allen de Ruiters. Zijn verschijning was al verwonderlijk. Als deze Koning en Rechter verschijnt, kan het niet anders dan dat Hij de overwinning haalt. Of kunt u iemand bedenken die tegen deze Krijger, zoals omschreven in de vorige zeven beelden, bestand is?

Alsof God duidelijk wil maken dat Hij echt de Overwinnaar is en niemand in staat is om Hem van de overwinning af te houden, komen in het kielzog van deze Legeraanvoerder legers mee. Hij neemt daarbij niet slechts één leger mee, maar Johannes spreekt over een meervoud. De engelscharen die God dienen en volgen, komen hier als gewapende troepen achter hun Meester aan (Zacharia 14:5). In Gethsemané had Jezus om twaalf legioenen engelen kunnen vragen om

Hem bij te staan bij Zijn verlossingswerk (Mattheüs 26:53), maar Hij ontbood hen niet. Desondanks overwon Hij en hoeveel te meer nu Hij veel meer dan twaalf legioenen inschakelt om met Hem te strijden. Dat is wat God wil, dat tot ons doordringt: de overwinning is zeker.

In het Oude Testament wordt er ook gesproken over deze legers (vergelijk Nehemia 9:6). Hierbij is deze legermacht niet beperkt tot de engelen, maar de hele schepping met alle sterren maken er onderdeel van uit. Daarmee laat dit beeld naast de overweldigende macht van deze Strijder het koningschap van deze Vorst zien. Hij is het die regeert over de hele hemel en de hele aarde. De hele schepping volgt Hem namelijk!

Sommige uitleggers denken dat ook de triomferende kerk onderdeel uitmaakt van deze legers (vergelijk Openbaring 7:14). Dit lijkt mij niet aannemelijk, omdat het niet de taak is van de triomferende kerk om met Christus tegen de draak te strijden. Christus zal de overwinning behalen, waarna Zijn gemeente met Hem mag regeren (2 Timotheüs 2:12 en Openbaringen 20:6). Daarnaast is deze uitleg niet aannemelijk, omdat de hemelse legers gekleed gaan in zuiver wit linnen. Ze lijken daarmee op de gemeente, maar de gemeente lijkt net nog iets mooiere kleding te dragen (Openbaring 19:8).

#### 9) *Uit Zijn mond kwam een scherp zwaard (Openbaring 19:15)*

Het beeld van de Heere Jezus als Rechter, die een rechtvaardig oordeel velt door oorlog te voeren, komt ook naar voren in het scherpe zwaard dat Hij hanteert (Openbaring 19:15). Het is geen bot zwaard dat zorgt voor rafelige randen, maar dit zwaard is scherp en het snijdt precies en rechtvaardig. Blijkbaar is het rechtvaardige karakter van het oordeel iets wat relevant is om te geloven, want net als de woorden 'getrouw' en 'waarachtig' (Openbaring 19:11) onderstreepte het rechtvaardige oordeel. Het is alsof God ons op het hart drukt dat Zijn oordeel niet onrechtvaardig is. Hoe gruwelijk ook de eeuwige verlorenheid is, God doet daarmee geen onrecht!

In het Oude Testament wordt de Messias voorgesteld als een machtige en alles overwinnende Krijger die komt met een scherp zwaard (Jozua 5:13; Jesaja 27:1; 31:8 en 66:16). Zo komen we Hem tegen als Hij aan Jozua verschijnt, vlak voor de slag bij Jericho en belooft dat Hij Jericho zal veroveren voor Israël (Jozua 5:13-15). In Openbaring 19 voert Hij de strijd echter op een opmerkelijke manier. In plaats van dat de Heere Jezus het zwaard in Zijn hand houdt, komt het zwaard uit Zijn mond. Blijkbaar hoeft Hij – net als bij de Schepping – slechts te spreken om het rechtvaardige oordeel werkelijkheid te laten worden. Zoals Paulus dat zegt, zal de Heere Jezus bij Zijn wederkomst door de Geest van Zijn mond de mens der wetteloosheid doden (2 Thessalonicenzen 2:8; Mattheüs 10:34). Zo groot is de macht van deze Held.

In die belofte van Christus' macht vond Luther zijn houvast. Toen de paus hem bestreed en de keizer hem vervolgde, zong hij:

*Hoe ook de satan woedt,  
wij staan hem voet voor voet,  
wij tarten zijn geweld;  
zijn vonnis is geveld:  
één woord reeds doet hem vallen!*

Dat is niet alleen een belofte voor de toekomst, maar dat biedt ook nu al houvast. Door deze Ruiters met dit zwaard worden we herinnerd aan eerdere gedeelten uit dit Bijbelboek. Johannes had dit zwaard eerder gezien toen Hij het gebruikte om de gemeente te verdedigen tegen de aanvallen van de duivel (Openbaring 1:16 en 2:12). Dus ook nu al is het Christus die het zwaard hanteert.

*10) Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf (Openbaring 19:15)*

Naast het zwaard zal de Zoon des mensen een ijzeren staf gebruiken om de heidense naties – dat wil zeggen: Zijn vijanden – te hoeden.<sup>3</sup> Dit vormt een verwijzing naar Psalm 2 waar de Zoon van God de heidenen zal verpletteren met Zijn ijzeren staf en in stukken zal slaan als een pottenbakkersvat (Psalm 2:6-7). In dit beeld wordt duidelijk hoe definitief het oordeel van Christus over de zonde en het ongeloof zal zijn. Hij is een Rechter die alle onrecht en allen die onrecht doen tot gruis vernietigt met Zijn staf.

Dit vernietigen van deze Redder is niet zonder reden. Het beeld van deze ijzeren staf laat namelijk zien dat deze Ruiters ook een Herder is. De ijzeren staf is het wapen van een herder, waarmee hij zijn schapen beschermt tegen de roofdieren. Zo zal deze Ruiters met Zijn ijzeren staf de gemeente beschermen en verlossen. Christus komt op voor Zijn gemeente, omdat Hij als Herder voor haar zorgt. We hoeven niet voor onszelf op te komen, maar Hem komt de wraak toe (Romeinen 12:19). Als deze Herder de vijanden verjaagd heeft, zal Hij de gemeente voor eeuwig in Zijn heerlijkheid doen neerleggen in de groene weiden en aan stille wateren (Psalm 23).

*11) En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de almachtige God (Openb. 19:15)*

Naast dat Johannes de Heere Jezus ziet als Krijger, Schepper, Koning en Herder omschrijft hij Hem als degene die de wijnpersbak treedt. Dit heeft raakvlakken met het beeld van de in het bloed gedoopte mantel. Het beeldt ook het grondige karakter van het oordeel uit. Zoals de profeet Joël omschrijft, zullen alle heidense naties in de wijnpers van Gods toorn worden vertrap tot er geen druivensap meer uit de druiven komt (Joël 3:12-14), want de maat van hun ongerechtigheid en de maat van Gods geduld is vol (vergelijk Genesis 15:16). De vruchten van de ongerechtigheid zullen worden geoogst (vergelijk Openbaring 14:17-20).

In tegenstelling tot Openbaring 14:17-20 heeft Christus een directe rol in dit oordeel. Hij laat het oordeel niet over aan een engel. Zoals de heidenen de heilige stad – dat wil zeggen: Gods kerk op aarde – hebben vertrap (Openbaring 11:2), worden ze nu op hun beurt door Christus vertrap in de wijnpers van Gods woede en oordeel.

*12) De naam op Zijn bovenkleed en Zijn dij (Openbaring 19:16)*

De scène van de wederkomst van de Heere Christus wordt afgesloten met de uitspraak dat de Mensenzoon op Zijn kleed en op Zijn dij een naam heeft geschreven: Koning der koningen en Heere der heren. Dit is hetzelfde bovenkleed dat in het bloed gedrenkt was. Juist in dat bovenkleed zet Hij Zijn titel als Koning der koningen en Heere der heren kracht bij.

Waarom deze naam ook geschreven staat op de dij van Christus is lastiger te herhalen. Mogelijk is het een verwijzing naar de strijd van Jakob met God bij de Jabbok. Daar werd Jakobs dij aangeraakt (Genesis 32:25). Uit respect hiervoor aten de Israëlieten de dijspier van de dieren niet op. God had de dij van Jakob aangeraakt om hem duidelijk te maken dat hoewel hij met God vocht en overwon (Genesis 32:28), God Jakob enkel had doen winnen uit liefde en barmhartigheid. Veel uitleggers denken in lijn met de geschiedenis van Jakob dat Christus de naam op Zijn dij heeft staan, omdat Hij Gods oordeel heeft doorstaan in de worsteling aan het kruis. Uit liefde en barmhartigheid voor de gevallen mens ging Hij die weg. Deze naam op Zijn dij is dan het merkteken dat Jezus Christus identificeert, die eens zonde en dood heeft overwonnen door zijn eigen dood en opstanding. Vanwege Zijn liefde en barmhartigheid voor de gemeente komt Hij hier in Openbaring 19 terug. Zijn eerste komst heeft dezelfde reden als Zijn tweede komst, namelijk redden!

---

<sup>3</sup> Heidenen zijn in het Oude Testament zij die niet in de Heere geloven en daarmee vijanden zijn van God en Zijn volk Israël.

De titels 'Koning der koningen' en 'Heere der heren' die Christus draagt, hebben een rijke geschiedenis in het Oude Testament. Zo worden beide titels in Psalm 136 genoemd als reden om God te aanbidden. Hier in Openbaring laten de titels Zijn almacht en alleenheerschappij zien. Hij en geen ander is het die regeert. Daarom staat de overwinning van deze Krijger vast. Hoewel de gemeente op aarde soms nederlagen lijkt te lijden (Openbaring 11:7 en 13:7), zal zij zegevieren, omdat haar Heere heeft gezegevierd en zal zegevieren (Openbaring 12:11 en 17:14).

#### *Afsluitende opmerking*

De beelden waarmee Johannes de Heere Jezus omschrijft, bevatten een ongekende rijkdom. Lezend over deze Ruiters dacht ik: is dit werkelijk één Persoon? Het is haast te mooi om waar te zijn. Hij is een machtige Krijger die tegelijkertijd een liefdevolle Herder is en een rechtvaardige Redder, die ook een verlost Lam blijkt te zijn. Het lijkt soms niet bij elkaar te passen en toch is het een en dezelfde Persoon. Deze Ruiters mag door genade onze Bruidegom zijn. Wat wenst u nog meer?

### **> Hij komt om te overwinnen en te oordelen (Openbaring 19:17-21)**

Met dat deze Overwinnaar naar de aarde komt als bevelhebber van de hemelse legers ziet Johannes de strijd tussen Christus en de legers van het beest en de valse profeet tot een ontknoping komen. De strijd die begon in het paradijs en zich voortzette na de hemelvaart wordt nu beslist. Net zoals de bevelhebber van het leger van de Heere voor de vernietiging van Jericho (Jozua 5:14) Jozua ontmoette en Hem aanmoedigde om moedig te zijn en beloofde Jericho te vernietigen, zo worden Johannes en wij nu door de Zoon des mensen getroost door de belofte dat de vijanden van Gods volk zullen worden overwonnen en dat de overwinning aan Christus en Zijn gemeente toebehoort. Net als bij Jericho hoeven wij deze overwinning niet te behalen, maar beslecht God de strijd.

Deze allesbeslissende laatste slag wordt ingeleid door een engel die bij de zon staat. Het is waarschijnlijk dezelfde engel die eerder te zien was en de ondergang van Babylon aankondigde (Openbaring 18:1 en 21). Dat dezelfde engel keer op keer terugkomt, herinnert ons aan Gods belofte van de ondergang van het beest en de valse profeet. Het maakt duidelijk dat Zijn beloften uiterst betrouwbaar zijn. Het is genadig dat deze engel daarom elke keer weer in beeld komt. Het kan ons niet ontgaan: beloofd is beloofd! Hij stuurt een engel die bij de zon staat, omdat God zo graag wil dat dat tot ons doordringt. Dat laat zien dat deze engel in de nabijheid van Gods heerlijkheid verkeert. Zijn boodschap is dus uiterst betrouwbaar.

#### *Een onvergetelijk en gruwelijk beeld (Openbaring 19:17-19)*

De engel roept met een luide stem alle (roof)vogels die hoog aan de hemel vliegen. Hij roept die vogels samen voor het grote feestmaal van God. Over deze gebeurtenis sprak de Heere Jezus ook toen Hij sprak over Zijn komst:

*Want waar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden (Mattheüs 24:28).*

Dit grote feestmaal van God lijkt een soort tegenpool te zijn van het huwelijksfeest van de bruid en het Lam (Openbaring 19:7 en 9). Het is namelijk een bijzonder luguber beeld dat Johannes ons schetst. Het is een maaltijd waar de vogels zich voeden met de lijken van de vijanden van God. Wat een angstaanjagend contrast is dat met het huwelijksfeest van de vreugde en blijdschap. Er is echter ook een overeenkomst; God heeft beide feestmaaltijden georganiseerd. Ook dit

gruwelijke feestmaal heeft Hij gepland. Sterker nog, Johannes maakt duidelijk dat God zelf voor de maaltijd zorgt. Wat gruwelijk en weerzinwekkend moet dit beeld voor Johannes zijn geweest.

Toch is dit niet de enige keer dat er in de Bijbel op deze manier over Gods eindoordeel wordt gesproken. In Ezechiël 38 en 39, als het gaat om de oorlog tussen de legers van Gog en Magog tegen Gods volk, staat hetzelfde. Daar belooft God voor Zijn volk in de bres te springen en de legers van Gog en Magog te vernietigen (Ezechiël 39:1-29) en als gevolg daarvan een banket te bereiden voor alle vogels en wilde dieren. Daar zegt God zelfs dat Hij de vogels en wilde dieren voedt aan Zijn tafel (Ezechiël 39:20). Hoewel deze beelden uit Ezechiël en Openbaring 19:17 weerzinwekkend zijn, is het doel een feestmaal dat beeldend is omschreven, om tot ons door te dringen. Opstaan tegen God en Zijn gezalfde is niet zonder gevolgen. Een gruwelijk lot zal hun te wachten staan die de strijd met God zullen aanbinden. Zo'n gruwelijk lot dat ze het nooit meer te boven zullen komen.

De ontknoping van de strijd waarbij Johannes in detail omschrijft hoe de lichamen overal verspreid liggen en door de roofvogels worden opgevreten, is een beeld dat je niet van je netvlies kan krijgen. Dat is Gods bedoeling: nooit meer zullen de mensen opstaan om nog strijd te voeren tegen God! Allen die opstonden tegen God vinden hier hun dood. Hun aanmatiging en trots, evenals hun bitterheid en haat jegens God, brachten hen ertoe zich te verzamelen om oorlog te voeren tegen Hem die op het paard zat en tegen Zijn leger, tot hun eigen vernietiging (Psalm 2). Ze konden niet geloven dat ze zouden verliezen. Hier wordt echter duidelijk dat ze zichzelf overschat en Hem onderschat hebben!

Eindelijk en voor eeuwig zullen de vijanden van Gods volk nooit meer opstaan om Gods volk te kwellen. Hoewel het tafereel weerzinwekkend is en angst en ontzag oproept, is het toch tot troost van de volgelingen van Christus die nog hier op aarde zijn. Er is sprake van het avondmaal van God, omdat Hij deze maaltijd aan de vogels aanbiedt.

#### *De eindafrekening (Openbaring 19:19-20)*

In de laatste verzen omschrijft Johannes de eindstrijd. Het beest en de koningen van deze aarde verzamelen hun legers tegen Hem die op het paard zat en Zijn leger. In die woorden klinkt spot door: het beest met zijn tien diademen staat op tegen de Heere met de vele diademen en de koningen van deze aarde staan op tegen de Koning der koningen. Voordat we iets lezen over de strijd is de strijd al gestreden. Als een machteloos dier wordt het beest gegrepen en de valse profeet opgepakt. Om ook die valse profeet te bespotten, maakt God duidelijk: u weet nog wel, die profeet die van die machtige tekenen deed. Dit is er nu van over. Het zal precies gaan zoals Ezechiël profeteerde. Toen de legers van Gog en Magog het volk van God bijna hadden vernietigd en ze dachten almachtig en onoverwinnelijk te zijn, kwam God zelf tussenbeide met vuur uit de hemel en vernietigde hun troepen (Ezechiël 38:22-23; 39:3-6).

De overwinning van deze Ruiters is zo definitief dat Hij het beest, de valse profeet en degenen die het merkteken van het beest droegen en zijn beeld aanbeden in de poel van vuur werpt. Om de ernst van dit oordeel te omschrijven, schrijft Johannes, dat ze daar levend in worden geworpen – dat wil zeggen: bij vol bewustzijn. In die zee die van vuur en zwavel brandt, vinden ze hun eeuwige bestemming. Is dat ondanks dat gruwelijke beeld niet om blij van te worden?

### **> Afsluiting**

Na de troostrijke en hoopgevende verschijning van de Overwinnaar hebben we gelezen over de ondergang van de vijanden van God. Misschien dacht u wel bij het lezen van de laatste verzen:

waarom moet Openbaring 19 op deze negatieve manier afsluiten? Hebben we niet al genoeg van deze verschrikkelijke beelden gezien in Openbaring 18?

Het feit dat we soms worstelen met de beelden van de gevolgen van Gods rechtvaardigheid maakt duidelijk dat we soms een verkeerd beeld van God hebben. God vindt het blijkbaar van belang dat de gevolgen van Zijn oordeel ons niet ontgaan, anders had Hij het ons niet keer op keer verteld. Hij vertelt dit ons om ons te waarschuwen voor de goddeloosheid en om te onderstrepen dat Hij een heilige God is. God haat de zonde en kan de zonde niet aanzien. Als we dat beseffen, wordt het feit dat Christus gekomen is en komt om de zondaren te redden onvoorstelbaar genadig.